

Best gemeenteraadslid,

Door de geringe tijd tijdens de presentatie van Ko Vossen en ik (Frank Ooms) op de Raadsinformatiebijeenkomst over de Weerdsingel OZ kon ik mijn bijdrage over het milieu niet afmaken. Ik beloofde jullie dat ik mijn hele verhaal daarom naar jullie zou toezenden. Dat doe ik bij deze.

Asfalt versus klinkers. Waarom wil de gemeente Utrecht zo graag asfalt op de Weerdsingel OZ?

In een gesprek met een vertegenwoordiger van één van de coalitiepartijen werd ons duidelijk waarom. Hij beaamde dat het effect op het milieu van het door de gemeente grootschalig voorgestane gebruik van asfalt, niet wordt meegewogen in het beleid. Eerlijk gezegd vinden wij dit antwoord choquerend. Als je asfalt zo breed uitrolt in onze stad, dan moet je toch nagedacht hebben over de effecten daarvan? Wij noemen hier een aantal effecten.

1. Asfalt is milieuonvriendelijk

We weten inmiddels allemaal dat we met z'n allen het milieu aan het verpesten zijn. We weten bijvoorbeeld dat in alle fasen - productie, aanleg, gebruik en recycling - asfalt slecht is voor ons milieu en onze gezondheid. Niet voor niets liggen asfaltfabrieken steeds vaker onder vuur zoals heel recent nog in Deventer. Groen Links in de Tweede Kamer heeft hier zelfs vragen over gesteld. Het is inmiddels bekend dat van productie tot en met recycling sprake is van uitstoot van kankerverwekkende stoffen, waaronder PAK's, benzeen, CO2, Pfas. (Lees: NRC 10 augustus over Pfas). Zelfs als het asfalt er al ligt blijkt dat het op zonnige dagen veel vervuilender is dan de brandstofauto's die eroverheen rijden. (bron: Scientias 3-9-2020).

2. Asfalt is slecht in het kader van de klimaatcrisis

Klimaatverandering brengt meer extreme hitte, droogte en regenbuien met zich mee. Asfalt versterkt de klimaatcrisis door hittestress en waterafvoerproblemen.

Bij extreem warm weer veroorzaakt asfalt hittestress: de temperatuur van het asfalt wordt veel hoger dan de buitentemperatuur en kan tot wel 60° oplopen. De hitte blijft dan hangen boven het asfalt. Bij extreme regenbuien (zoals recentelijk in Limburg, België en Duitsland) veroorzaakt asfalt waterafvoerproblemen, omdat het weinig tot niet waterdoorlatend is. Meer groen helpt natuurlijk, maar een geheel klinker (of ZOAK, Zeer Open Afval Keramiek) wegdek is waterdoorlatend en waterabsorberend, èn staat dus garant voor een goede waterafvoer.

De afwaterproblemen betreffen ook de huizen aan de Weerdsingel OZ. Daar lag tot medio jaren '90 asfalt. Deze oudste singelhuizen hadden toen structureel last van vocht. Hevige regenval leidde regelmatig tot onderstromende kelders en souterrains. Sinds het asfalt is vervangen door klinkers, heeft men daar bijna geen last meer van. De bewoners willen dit graag zo houden.

3. Asfalt is slecht voor de natuur, de bomen, het groen langs de singel

Beide extreme klimaatomstandigheden hebben invloed op de natuur rondom en langs de singels. Hittestress is funest. Mèt asfalt zullen de extreme temperaturen voor de bomen alleen maar hoger worden. Flora en fauna langs de singel zijn ermee gebaat dat het groen optimaal van water wordt voorzien. Bij extreme regenval is het talud meer gebaat bij een snelle waterafvoer richting singel, dan bij asfalt dat een extra barrière vormt – klinkers laten water door en doseren het. Geraadpleegde gemeentelijke deskundigen waren het erover eens dat een stenen wegdek het beste is voor de watertoevoer naar de bomen. Gemeentelijk beleid en landelijke adviezen (RLI) ondersteunen dit.

4. Asfalt nodigt uit tot hard rijden en is dus onveiliger dan fietsvriendelijke klinkers.

Veiligheidsargumenten pleiten ook tegen asfalt en vóór klinkers. Klinkers zijn stroever en dus snelheidsremmend. Asfalt nodigt uit tot hard rijden en vergroot de fietsonveiligheid. De nabijgelegen Koekoekstraat is geasfalteerd tot fietsstraat, en is nu een gevaarlijke racebaan en onveilig voor fietsers. Wij vrezen dat er ook op de Weerdsingel OZ veel te hard zal worden gereden met asfalt. De nieuwe verkeersdeelnemers, het e-verkeer (e-fietsers en e-auto's) nemen in rap tempo toe, sneller dan eerder gedacht. Op asfalt is dit verkeer niet te horen; het kan ook steeds hogere snelheden

bereiken (denk aan speedpedelecs!) Zelfs in een 30 km zone kan het e-verkeer, als het zich mengt met langzamere verkeersdeelnemers (fietsers en voetgangers), zeer onveilige verkeerssituaties veroorzaken. Asfalt vergroot deze onveiligheid. Klinkers zijn veiliger voor de huidige en de toekomstige verkeersdeelnemers.

5. Asfalt is economisch niet duurzaam, het is duurder dan klinkers

De gemeentelijke Kadernota Kwaliteit Openbare ruimte (dec 2016) meldt een levensduur van 10-70 jaar voor asfalt tegen 70-80 jaar voor gebakken klinkers.

6. Asfalt tast het historisch aanzien van de singel aan

In de jaren '90 is de Weerdsingel OZ als proef ingericht als fietsstraat gericht op het gebruik door meer fietsers en met meer veiligheid. Als eerste stuk singel werd hier al het asfalt verwijderd en door klinkers vervangen. Hiermee is het historisch aanzien van de singel hersteld en het beschermd stadsgezicht versterkt. Het opnieuw aanleggen van asfalt op de fietspaden tast het historisch karakter van de lommerrijke singel met zijn oude singelpaden aan. De herkenbaarheid van de singelroute wordt niet bepaald door het asfalt fietspad, maar door de aanwezigheid van de singel. Een eenvormige inrichting van alle singels met rood asfalt fietspaden is niet nodig – een rood *stenen* fietspad is een beter alternatief dat aansluit bij het asfaltloos noordelijk poortgebied (Bemuurde Weerd).

Utrecht – fietsstad – kan ook zonder asfalt

De Weerdsingel OZ is vooral geschikt voor de langzame, toeristische, genietende fietser, zeker nu de fietsbrug bij de Weerdsluis is geschrapt. Ook wordt dit stuk van de singel gebruikt door vele wandelaars en toeristen. De snelle, gehaaste fietser kan verschillende korte routes door de binnenstad kiezen of aan de noordzijde de route via de Herenweg-Adelaarstraat.

In Utrecht blijkt de Fietsersbond voor Groen Links en de afdeling Verkeer een belangrijke stakeholder en pleitbezorger voor rood asfalt fietspaden. Dat was in het kader van het fietsbeleid van de gemeente een begrijpelijke keuze. Maar als het gaat om breder beleid dat rekening houdt met de effecten van asfalt op het milieu, het klimaat en de veiligheid mag de burger meer verwachten. Anders komt er verzet. Verzet is mogelijk al gebleken uit de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. We kunnen wat leren van Arnhem waar Groen Links in het kader van de klimaatveranderingen asfalt zoveel mogelijk weert.

Conclusie

Een nieuw beleid ten aanzien van asfalt in de stad is hard nodig in verband met het milieu, de klimaatcrisis, de fietsveiligheid, de gezondheid van de bewoners en de natuur.

Het alternatief voor asfalt is duidelijk: milieuvriendelijke, fietsvriendelijke en comfortabele klinkers.

Kortom:

- Gemeente: weeg in uw beleid ook het effect op het milieu, het klimaat, de veiligheid en onze gezondheid mee, bij uw grootschalig voorgestaan gebruik van asfalt.
- Volg het voorbeeld van Arnhem waar asfalt zoveel mogelijk wordt geweerd.
- Kies voor een beleid dat goed is voor ons milieu en de klimaatcrisis echt te lijf wil gaan, zoals verwoord in één van de drie speerpunten van het Coalitieakkoord 2022-2026
- **Gemeente: neem burgerparticipatie serieus. Gebruik geen asfalt bij de herinrichting van de Weerdsingel OZ - ga voor een innoverend en milieuvriendelijk experiment met klinkers dat door de burgers wordt ondersteund! In een straatenquête gehouden in 2022 stemde 86,4 % van de bewoners tegen asfalt, een daaropvolgende petitie werd 3845 maal ondertekend.**
- **We vragen u, gemeenteraad, om het College op te dragen bij de herinrichting van de Weerdsingel OZ gebruik te maken van fietsvriendelijke klinkers in plaats van asfalt.**

Bewoners van de Weerdsingel OZ